

3- PROCEDIMENTS ESPECIALS

3.2.1 Projectes de llei qualificada

Edicte

El síndic general, d'acord amb les previsions de l'article 100.2 del Reglament del Consell General,

Disposa

Publicar l'informe de la Ponència i l'informe de la Comissió Legislativa d'Interior en relació al **Projecte de llei de modificació de la Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars.**

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 16 de desembre del 2013

Vicenç Mateu Zamora

Síndic General

Informe de la ponència de la Comissió Legislativa d'Interior

El M. I. Sr. Carles Enseñat Reig, del Grup Parlamentari Demòcrata, nomenat ponent per la Comissió Legislativa d'Interior el dia 27 de novembre del 2013, a la vista del Projecte de llei de modificació de la Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, proposa, segons el que disposa l'article 97 del Reglament del Consell General, l'informe següent:

Projecte de llei de modificació de la Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars

Exposició de motius

La Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars va suposar la primera regulació completa i sistemàtica al Principat d'Andorra de la incapacitació i l'internament en situacions determinades, així com de les institucions tutelars que permeten conferir a determinades persones la guarda i la protecció de les que no tenen una capacitat plena d'autogovern. D'aquesta manera es va donar compliment al mandat que dimanava de la disposició final segona de la Llei de garantia dels drets de les persones amb discapacitat, aprovada el 17 d'octubre del 2002, l'article 22 de la qual regulava la incapacitació i la tutela amb caràcter provisional, i va permetre la derogació d'aquesta regulació

transitòria, com també del Decret del 18 de juliol de 1973 sobre curadoria dels menors, de l'apartat V del Decret del 15 de novembre de 1975, relatiu a la tutela, i dels articles 44 al 49 de la Llei qualificada de l'adopció i de les altres formes de protecció del menor desemparat, del 21 de març de 1996, que feien referència igualment a la tutela i a la figura del tutor.

Tal com es desprèn de l'exposició de motius de la Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, aquesta darrera va configurar un règim jurídic de la incapacitat plenament ajustat als principis que emanen de la Constitució del Principat d'Andorra i a l'interès públic que informa de tot el que està relacionat amb els drets i les llibertats de la persona. Al mateix temps, l'internament es va regular tenint en compte el respecte necessari als drets fonamentals reconeguts constitucionalment i d'acord amb criteris eminentment garantistes. Pel que fa a les institucions tutelars, fins llavors regulades de forma parcial i dispersa, es van desenvolupar, sistematitzar i adaptar als temps actuals.

Així doncs, la Llei esmentada ha comportat un avenç i una millora substancials en la regulació de la incapacitació, l'internament i les institucions tutelars que encara ofereix un marc jurídic adequat i adaptat a les circumstàncies socials i econòmiques actuals. Ara bé, el temps transcorregut d'ençà de la seva entrada en vigor aconsella modificar diverses de les seves disposicions o afegir-ne de noves, per tal de resoldre algunes mancances o imprecisions constatades, especialment pel que fa a la regulació del procediment judicial d'incapacitació, tenint sempre present que han de prevaldre els drets i l'interès de les persones mereixedores de protecció.

En aquest sentit, la Llei amplia el ventall de les persones o les institucions legitimades per promoure la declaració judicial d'incapacitació, i millora la incardinació del Ministeri Fiscal en la tramitació del procés corresponent. Al mateix temps i per primera vegada, es preveu la possibilitat de demanar la rehabilitació de la pàtria potestat en el cas que es promogui la incapacitació, un cop la persona interessada hagi assolit la majoria d'edat, com a corol·lari lògic al fet que aquesta pàtria potestat es pugui prorrogar si la persona incapacitada i fins llavors menor d'edat assoleix després la majoria d'edat, tal com es preveia, i s'inclou aquest supòsit en el ventall de persones sotmeses a tutela.

Pel que fa al procediment judicial, s'introdueix una nova regulació al marge del procediment civil abreujat que fins ara se seguia, a fi d'escurçar i simplificar-ne la tramitació, sense desmerèixer les garanties processals que hi han de concórrer

necessàriament. En aquest sentit, no solament es manté la necessitat que el batlle coneixedor del procediment examini personalment la persona interessada i encomani de forma preceptiva un dictamen pericial mèdic independent, sinó que també es preveu per primera vegada que la demanda d'incapacitació sigui motivada suficientment i vagi acompanyada, sempre que sigui possible, d'un certificat mèdic relatiu a les capacitats físiques i psíquiques de la persona que es pretén incapacitar. Alhora, es preveu que el procés no pot superar el termini de sis mesos i, en mèrits del principi d'economia processal, s'incorporen les previsions necessàries a l'efecte que sigui el mateix jutgador qui adopti les mesures de protecció provisionals eventuais i dicti la sentència que posa fi al procediment, la qual també ha de constituir la institució tutelar escaient, sense que calgui iniciar de forma coetània o posterior un procediment de jurisdicció voluntària, com fins ara. Tot plegat en el marc del mateix procés i, si escau, en el període d'execució de sentència pel que fa a la resolució de les controvèrsies sobre la guarda, el règim de visites i la pensió per a aliments de la persona sotmesa a una institució tutelar, i al nomenament del nou tutor en el cas que el que s'hagi nomenat en el seu moment cessi en les seves funcions.

D'altra banda, i per tal de conferir una seguretat jurídica més gran, es precisen quins són els actes de la persona incapacitada que poden ser impugnats i el termini de prescripció de l'acció corresponent, així com el fet que l'eficàcia dels actes realitzats abans de la fermesa de la sentència abasti no solament la que revoca la incapacitació, sinó també la que en modifica l'abast i els límits.

També s'ha introduït una modificació per donar compliment a la recomanació efectuada pel Comitè Europeu per a la Prevenció de la Tortura i de les Penes i Tractaments Inhumans o Degradants del Consell d'Europa, relativa a les garanties en el recurs als mitjans de contenció física dels internats, en l'informe emès arran de la darrera visita efectuada al Principat d'Andorra, a finals de l'any 2011.

Igualment, a diferència del sistema tutelar pel qual va optar en el seu dia la Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, es decideix possibilitar l'atribució del càrrec de tutor a una pluralitat de persones físiques o a una única persona jurídica, tenint en compte que s'ha demostrat que en alguns casos aquesta possibilitat permet oferir una protecció millor a la persona sotmesa a tutela, i que els avantatges que comporta superen els inconvenients que evidenciava l'exposició de motius de la Llei referida –sense perjudici d'incorporar o mantenir les cauteles necessàries quan hi hagi més d'un tutor nomenat o

quan les persones sotmeses a tutela siguin germanes. Al mateix temps, i per poder resoldre la problemàtica que pot suscitar la vacança en la tutela, es preveu per primera vegada la possibilitat de sol·licitar el nomenament de tutors substituïts. També s'amplia, per motius pràctics, el ventall de persones legitimades per demanar a l'òrgan judicial la constitució d'un consell de tutela per gestionar una empresa familiar de la qual forma part el tutelat i, consegüentment, la seva extinció.

Ensems, i a fi de millorar la protecció de la persona sotmesa a tutela o curatela, s'amplia la necessària autorització judicial o el preceptiu assentiment del curador al fet que el tutor o el menor emancipat o habilitat d'edat, segons correspongui, puguin deixar diners a crèdit.

Finalment, i per solucionar la dificultat que suposa de vegades esbrinar quina és la llei nacional de la persona mancada de capacitat d'autogovern d'acord amb la qual s'han de regular les institucions protectores, s'incorpora la previsió subsidiària que pugui ser d'aplicació la llei andorrana.

Esmena 1

De modificació

Grup Parlamentari Socialdemòcrata (1)

Es proposa modificar el redactat del sisè apartat de l'Exposició de Motius amb el següent text:

“D'altra banda, i per tal de conferir una seguretat jurídica més gran, es precisen quins són els actes de la persona incapacitada que poden ser impugnats i el **termini de caducitat** de l'acció corresponent, així com el fet que l'eficàcia dels actes realitzats abans de la fermesa de la sentència abasti no solament la que revoca la incapacitació, sinó també la que en modifica l'abast i els límits.”.

MOTIVACIÓ

Els terminis d'exercici de les accions d'impugnació sempre són de caducitat, mai de prescripció, com diu el text que s'esmena. La confusió –que es recull així mateix en la “Memòria justificativa i econòmica del Projecte de llei”, pg. 3- és greu, perquè les diferències entre caducitat i prescripció són importants: p. ex., el termini de prescripció admet interrupció, mentre el de caducitat no; i, també, mentre la prescripció ha de ser al·legada a instàncies de part, la caducitat se sol apreciar d'ofici.

Article 1. Modificació de l'article 2

Es modifica l'article 2 de la Llei qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, que queda redactat de la manera següent:

“Article 2. *Legitimació activa*

1. Estan legitimats per promoure la declaració judicial d'incapacitació la mateixa persona interessada, el seu cònjuge o la persona amb la qual ha format una unió estable de parella, els seus descendents, els seus ascendents, els seus germans, el guardador de fet, el Ministeri Fiscal i el ministeri encarregat dels afers socials del Govern.
2. El Ministeri Fiscal sempre ha de ser part dels procediments d'incapacitació des de l'inici.
3. La incapacitació d'una persona menor d'edat no emancipada sols la poden promoure els seus pares si estan habilitats per a l'exercici de la pàtria potestat. Si es dóna lloc a la incapacitació, es prorroga la pàtria potestat per disposició de la Llei quan la persona incapacitada assoleix la majoria d'edat i s'exerceix d'acord amb el que estableix la sentència d'incapacitació i, subsidiàriament, d'acord amb les normes generals sobre la pàtria potestat.
4. Si la demanda d'incapacitació es promou quan la persona interessada ja ha assolit la majoria d'edat, es pot demanar la rehabilitació de la pàtria potestat en els casos oportuns.”

Esmena 2**De modificació***Grup Mixt (1)*

Es proposa modificar el paràgraf 1 de l'article 2, objecte de l'article 1, amb el redactat següent:

“1. Estan legitimats per promoure la declaració judicial d'incapacitació la mateixa persona interessada, el seu cònjuge o la persona amb la qual ha format una unió estable de parella, els seus descendents, els seus ascendents, els seus germans, el guardador de fet, el Ministeri Fiscal, el ministeri encarregat dels afers socials del Govern i el metge o infermera referent.”

Esmena 3**De modificació***Grup Parlamentari Socialdemòcrata (2)*

Es proposa modificar el redactat de l'article 1 amb el següent text:

“Article 1. Modificació de l'article 2

Es modifica l'article 2 de la Llei qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, que queda redactat de la manera següent:

“Article 2. Legitimació activa

1. Estan legitimats per promoure la declaració judicial d'incapacitació la mateixa persona interessada, el seu cònjuge o la persona amb la qual ha format una unió estable de parella, els seus descendents, els seus ascendents, els seus germans, el guardador de fet, el Ministeri Fiscal i el ministeri encarregat dels afers socials del Govern.

2. El Ministeri Fiscal sempre ha de ser part dels procediments d'incapacitació des de l'inici.

3. La incapacitació d'una persona menor d'edat no emancipada sols la poden promoure els seus pares si estan habilitats per a l'exercici de la pàtria potestat. Si es dóna lloc a la incapacitació, es prorroga la pàtria potestat per disposició de la Llei quan la persona incapacitada assoleix la majoria d'edat i s'exerceix d'acord amb el que estableix la sentència d'incapacitació i, subsidiàriament, d'acord amb les normes generals sobre la pàtria potestat.

4. Si la demanda d'incapacitació es promou quan la persona interessada ja ha assolit la majoria d'edat, es pot demanar la rehabilitació de la pàtria potestat **si l'incapaç no ha designat un tutor o un curador per ell mateix, o si s'ha de constituir la tutela o la curatela a favor del cònjuge o de la persona amb la qual conviu en parella estable.”.**

MOTIVACIÓ

En bona tècnica legislativa, no sembla convenient la indeterminació, sobretot quan és possible precisar en quins supòsits es pot demanar la rehabilitació de la pàtria potestat. Per això, l'esmena a l'apartat 4 substitueix l'expressió **“en els casos oportuns”** per una especificació de casos en els quals no procedeix la rehabilitació.

Article 2. Modificació de l'article 3

Es modifica l'article 3 de la Llei qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, que queda redactat de la manera següent:

“Article 3. Legitimació passiva

La persona objecte del procés d'incapacitació pot comparèixer en el judici amb defensa i representació pròpies, sense perjudici de la intervenció necessària del Ministeri Fiscal. En el cas que el Ministeri Fiscal hagi promogut el judici d'incapacitació, la defensa de la persona concernida correspon al defensor judicial que es nomeni o a l'advocat que designi la persona interessada.”

Article 3. Modificació de l'article 4

Es modifica l'article 4 de la Llei qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, que queda redactat de la manera següent:

“Article 4. Procediment

1. El procés d'incapacitació s'inicia mitjançant un escrit de demanda adreçat a la Batllia.

2. La demanda ha de consignar la identitat i el lloc on poden ser citats la persona objecte del procés d'incapacitació, els seus parents més pròxims i el metge tractant, i també ha d'indicar la identitat i la

idoneïtat de les persones proposades per ser titulars de la institució tutelar. Igualment ha de contenir la motivació necessària d'acord amb la incapacitació sol·licitada, s'hi han de proposar els mitjans de prova oportuns i, en la mesura que sigui possible, ha d'anar acompanyada d'un certificat mèdic relatiu a les capacitats físiques i psíquiques de la persona que es pretén incapacitar i a la necessitat eventual que s'adoptin mesures de protecció provisionals.

3. En el termini més breu possible, el batlle notifica personalment la demanda a la persona objecte del procés d'incapacitació i l'informa del seu contingut i del dret a l'assistència lletrada. La demanda també es notifica al Ministeri Fiscal, llevat que hagi promogut el procés d'incapacitació. Si la persona interessada no està en condicions de nomenar un lletrat o no desitja fer-ho, és defensada pel Ministeri Fiscal o per un defensor judicial en els termes de l'article 3.

4. Durant la tramitació del procediment d'incapacitació, el batlle pot adoptar les mesures escaients per protegir els interessos de la persona que es pretén incapacitar, que són substituïdes per les que estableix la sentència que decreta la incapacitació.

5. Si la demanda de mesures de protecció provisionals es presenta abans de la demanda que inicia el procés d'incapacitació, s'assigna, per torn, al batlle que correspongui, el qual també és competent per tramitar i resoldre el procés d'incapacitació. En el cas que s'adoptin mesures de protecció provisionals, queden sense efecte si en el termini de trenta dies naturals no s'interposa la demanda que dóna inici al procés d'incapacitació. Si les mesures de protecció provisionals se sol·liciten conjuntament amb la demanda que inicia el procés d'incapacitació, o amb posterioritat a aquesta demanda, és competent per resoldre-les el batlle que coneix el procés d'incapacitació.

6. Un cop rebuda la demanda de mesures de protecció provisionals, el batlle convoca les parts, l'advocat o el defensor judicial designats i el Ministeri Fiscal, per a una compareixença conjunta, amb vista a decidir únicament sobre si escau adoptar les mesures sol·licitades. La compareixença s'ha de celebrar dins dels deu dies hàbils següents d'haver presentat la demanda.

7. En l'acte de compareixença, el batlle escolta tots els presents i adopta mitjançant un aute, si escau, les mesures sol·licitades o les que cregui convenientes. Aquestes mesures provisionals no són vinculants per a les pretensions respectives de les parts en el procediment d'incapacitació, ni poden perjudicar el que es decideix en la sentència amb la qual finalitza el procés.

8. El batlle ha d'examinar personalment la persona objecte del procés d'incapacitació, en presència del Ministeri Fiscal i de l'advocat o del defensor judicial designats, a la qual també ha de consultar en relació amb les persones proposades per ser titulars de la institució tutelar. Un cop finalitzada l'exploració de la persona que es pretén incapacitar, i havent escoltat igualment les persones proposades per ser titulars de la institució tutelar i les que el batlle cregui convenient, el Ministeri Fiscal i l'advocat o el defensor judicial, en el cas que no hagin promogut el procés d'incapacitació, poden contestar verbalment la demanda i proposar prova.

9. Sense perjudici de les proves que proposin les parts, el batlle pot acordar, fins i tot d'ofici, la pràctica de tots els mitjans de prova que consideri oportuns tenint en compte les finalitats del procés d'incapacitació. En qualsevol cas, la sentència no pot decretar la incapacitació sense que el batlle hagi encomanat, d'ofici o a instància de part, un dictamen pericial mèdic independent.

10. Després d'haver practicat les proves proposades d'ofici o a instància de part i després que el batlle les hagi acceptades, aquest darrer comunica a les parts, a l'advocat o al defensor judicial designats i al Ministeri Fiscal el contingut de les proves esmentades, i els convoca dins dels deu dies hàbils següents perquè exposin les seves conclusions verbalment.

11. El batlle pot prescindir, excepcionalment, de notificar i informar la persona objecte del procés d'incapacitació del contingut de la demanda i de la sentència, i de consultar-la en relació amb les persones proposades per ser titulars de la institució tutelar, si conclou raonablement que aquestes actuacions li poden ocasionar un perjudici greu o si del certificat i del dictamen mèdic obrant en autes es desprèn que no està en disposició de prendre'n coneixement. En aquests casos, la demanda i la sentència es comuniquen a l'advocat i al defensor judicial designats i, si escau, a la persona que el batlle entén més indicada a aquest efecte. La mateixa excepció es pot aplicar als tràmits previstos als apartats 6 i 10 d'aquest article.

12. El procés d'incapacitació no pot superar el termini de sis mesos.

13. Els conflictes derivats de la guarda de la persona sotmesa a una institució tutelar, inclòs l'establiment eventual d'un règim de visites i el pagament d'una pensió per a aliments, es resolen en execució de la sentència que decreta la incapacitació, llevat que els titulars de la institució tutelar hagin instat un procediment de separació, divorci, nul·litat del matrimoni o de regulació de mesures paternofilials. El batlle competent pot segregar en el temps les

decisiones relatives a la guarda, al règim de visites i a la pensió per a aliments.

14. Són nuls la renúncia, l'aplanament i la transacció que recauen sobre les matèries objecte del procés d'incapacitació."

Esmena 4

De modificació

Grup Parlamentari Socialdemòcrata (3)

Es proposa modificar el redactat de l'article 3 amb el següent text:

"Article 3. Modificació de l'article 4

Es modifica l'article 4 de la Llei qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, que queda redactat de la manera següent:

"Article 4. Procediment

1. El procés d'incapacitació s'inicia mitjançant un escrit de demanda adreçat a la Batllia.
2. La demanda ha de consignar la identitat i el lloc on poden ser citats la persona **subjecte** del procés d'incapacitació, els seus parents més pròxims i el metge tractant, i també ha de **designar a les persones proposades per ser titulars de la institució tutelar, indicant la seva idoneïtat**. Igualment ha de contenir la motivació necessària d'acord amb la incapacitació sol·licitada, s'hi han de proposar els mitjans de prova oportuns i, en la mesura que sigui possible, ha d'anar acompanyada d'un certificat mèdic relatiu a les capacitats físiques i psíquiques de la persona que es pretén incapacitar i a la necessitat eventual que s'adoptin mesures de protecció provisionals.
3. En el termini de **cinc dies**, el batlle notifica personalment la demanda a la persona **subjecte** del procés d'incapacitació i l'informa del seu contingut i del dret a l'assistència lletrada. La demanda també es notifica al Ministeri Fiscal, llevat que hagi promogut el procés d'incapacitació. Si la persona interessada no està en condicions de nomenar un lletrat o no desitja fer-ho, és defensada pel Ministeri Fiscal o per un defensor judicial en els termes de l'article 3.
4. Durant la tramitació del procediment d'incapacitació, el batlle pot adoptar les mesures escaients per protegir els interessos de la persona que es pretén incapacitar, que són substituïdes per les que estableix la sentència que decreta la incapacitació.
5. Si la demanda de mesures de protecció provisionals es presenta abans de la demanda que inicia el procés d'incapacitació, s'assigna, per torn, al batlle que correspongui, el qual també és competent per tramitar i resoldre el procés

d'incapacitació. En el cas que s'adoptin mesures de protecció provisionals, queden sense efecte si en el termini de trenta dies naturals no s'interposa la demanda que dóna inici al procés d'incapacitació. Si les mesures de protecció provisionals se sol·liciten conjuntament amb la demanda que inicia el procés d'incapacitació, o amb posterioritat a aquesta demanda, és competent per resoldre-les el batlle que coneix el procés d'incapacitació.

6. Un cop rebuda la demanda de mesures de protecció provisionals, el batlle convoca les parts, l'advocat o el defensor judicial designats i el Ministeri Fiscal, per a una compareixença conjunta, amb vista a decidir únicament sobre si escau adoptar les mesures sol·licitades. La compareixença s'ha de celebrar dins dels deu dies hàbils següents d'haver presentat la demanda.

7. En l'acte de compareixença, el batlle escolta tots els presents i adopta mitjançant un aute, si escau, les mesures sol·licitades o les que cregui convenients. Aquestes mesures provisionals no són vinculants per a les pretensions respectives de les parts en el procediment d'incapacitació, ni poden perjudicar el que es decideix en la sentència amb la qual finalitza el procés.

8. El batlle ha d'examinar personalment la persona **subjecte** del procés d'incapacitació, en presència del Ministeri Fiscal i de l'advocat o del defensor judicial designats, a la qual també ha de consultar en relació amb les persones proposades per ser titulars de la institució tutelar. Un cop finalitzada l'exploració de la persona que es pretén incapacitar, i havent escoltat igualment les persones proposades per ser titulars de la institució tutelar i les que el batlle cregui convenient, el Ministeri Fiscal i l'advocat o el defensor judicial, en el cas que no hagin promogut el procés d'incapacitació, poden contestar verbalment la demanda i proposar prova.

9. Sense perjudici de les proves que proposin les parts, el batlle pot acordar, fins i tot d'ofici, la pràctica de tots els mitjans de prova que consideri oportuns tenint en compte les finalitats del procés d'incapacitació. En qualsevol cas, la sentència no pot decretar la incapacitació sense que el batlle hagi encomanat, d'ofici o a instància de part, un dictamen pericial mèdic independent.

10. Després d'haver practicat les proves proposades d'ofici o a instància de part i després que el batlle les hagi acceptades, aquest darrer comunica a les parts, a l'advocat o al defensor judicial designats i al Ministeri Fiscal el contingut de les proves esmentades, i els convoca dins dels

deu dies hàbils següents perquè exposin les seves conclusions verbalment.

11. El batlle pot prescindir, excepcionalment, de notificar i informar la persona **subjecte** del procés d'incapacitació del contingut de la demanda i de la sentència, i de consultar-la en relació amb les persones proposades per ser titulars de la institució tutelar, si conclou raonablement que aquestes actuacions li poden ocasionar un perjudici greu o si del certificat i del dictamen mèdic obrant en autes es desprèn que no està en disposició de prendre'n coneixement. En aquests casos, la demanda i la sentència es comuniquen a l'advocat i al defensor judicial designats i, si escau, a la persona que el batlle entén més indicada a aquest efecte. La mateixa excepció es pot aplicar als tràmits previstos als apartats 6 i 10 d'aquest article.

12. El procés d'incapacitació no pot superar el termini de sis mesos.

13. Els conflictes derivats de la guarda de la persona sotmesa a una institució tutelar, inclòs l'establiment eventual d'un règim de visites i el pagament d'una pensió per a aliments, es resolen en execució de la sentència que decreta la incapacitació, llevat que els titulars de la institució tutelar hagin instat un procediment de separació, divorci, nul·litat del matrimoni o de regulació de mesures paternofilials. El batlle competent pot segregar en el temps les decisions relatives a la guarda, al règim de visites i a la pensió per a aliments.

14. Són nuls la renúncia, l'aplanament i la transacció que recauen sobre les matèries objecte del procés d'incapacitació.”.

MOTIVACIÓ

En l'apartat 2, relatiu al contingut de la demanda, el procedent és “designar a les persones proposades per ser titulars de la institució tutelar, indicant la seva idoneïtat”, més que indicar la “identitat i la idoneïtat de les persones proposades per ser titulars de la institució tutelar”, com proposa el text originari del Projecte.

Encara que s'entén el sentit de l'expressió “persona *objecte* del procés d'incapacitació”, resulta més congruent amb la idea de potenciar la dignitat de la persona a la que ha d'aspirar la legislació orientada a protegir-la parlar de “persona *subjecte* del procés d'incapacitació”; per això s'utilitza aquesta expressió als apartats 2, 3, 8 i 11.

Finalment i com ja s'ha apuntat, en bona tècnica legislativa no és convenient la indeterminació i

sembla aconsellable evitar expressions com “en el termini més breu possible”, fixant un termini concret que eviti situacions d'inseguretat: cinc dies es considera un termini suficient perquè el batlle notifiqui la demanda.

Article 4. Modificació de l'article 5, apartat 1

Es modifica l'article 5, apartat 1 de la Llei qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, que queda redactat de la manera següent:

“1. La incapacitació produeix els seus efectes a partir de la fermesa de la sentència que l'estableix, excepte en el supòsit que preveu l'article 1, apartat 2. La sentència ha de determinar el grau i les limitacions de la incapacitat, la constitució de l'organisme de protecció en funció de la incapacitat establerta, el nomenament de les persones titulars de la institució tutelar, i la procedència o no de l'internament de la persona incapacitada.”

Esmena 5

De modificació

Grup Parlamentari Socialdemòcrata (4)

Es proposa modificar el redactat de l'article 4 amb el següent text:

“Article 4. Modificació de l'article 5, apartat 1

Es modifica l'article 5, apartat 1 de la Llei qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, que queda redactat de la manera següent:

“1. La incapacitació produeix els seus efectes a partir de la fermesa de la sentència que l'estableix, excepte en el supòsit que preveu l'article 1, apartat 2. La sentència ha de determinar el grau i **els límits** de la incapacitat, la constitució de l'organisme de protecció en funció de la incapacitat establerta, el nomenament de les persones titulars de la institució tutelar, i la procedència o no de l'internament de la persona incapacitada.”.

MOTIVACIÓ

En relació amb l'extensió o l'abast de la incapacitat, és més correcte parlar de **límits** que de **limitacions**; també per raons de coherència interna amb la redacció proposada per a l'article 9.3 de la Llei [article 6 del Projecte], que es refereix, amb encert, a **límits**.

Article 5. Modificació de l'article 7

Es modifica l'article 7 de la Llei qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, que queda redactat de la manera següent:

“Article 7. Posició jurídica de la persona incapacitada

Els actes realitzats per la persona incapacitada que contradiguin el que estableix la sentència que decreta la incapacitació poden ser impugnats a

instàncies del seu representant legal, de la mateixa persona incapacitada o dels seus successors, en el termini de tres anys a comptar des de la data en què se celebri l'acte, del dia en què la persona declarada incapaç va recuperar la seva capacitat o de la data de la seva mort.”

Esmena 6

De modificació

Grup Parlamentari Socialdemòcrata (5)

Es proposa modificar el redactat de l'article 5 amb el següent text:

“Article 5. Modificació de l'article 7

Es modifica l'article 7 de la Llei qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, que queda redactat de la manera següent:

“Article 7. *Posició jurídica de la persona incapacitada*

Els actes realitzats per la persona incapacitada que contradiguin el que estableix la sentència que decreta la incapacitació poden ser impugnats a instàncies del seu representant legal, de la mateixa persona incapacitada o dels seus successors, en el termini de **caducitat** de tres anys a comptar des de la data en què se celebri l'acte, del dia en què la persona declarada incapaç va recuperar la seva capacitat o de la data de la seva mort.”.

MOTIVACIÓ

És convenient especificar que el termini d'exercici de l'acció d'impugnació és de **caducitat**, donada la confusió en què incorre l'Exposició de Motius [cf. Esmena 1] sobre aquest tema.

Article 6. Modificació de l'article 9, apartat 3

Es modifica l'article 9, apartat 3 de la Llei qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, que queda redactat de la manera següent:

“3. La sentència que revoca la que va declarar la incapacitació, o que la modifica de manera que n'amplia o en redueix l'abast i els límits, no afecta l'eficàcia dels actes realitzats abans de la fermesa de la sentència posterior en el temps.”

Esmena 7

De modificació

Grup Parlamentari Socialdemòcrata (6)

Es proposa modificar el redactat de l'article 6 amb el següent text:

“Article 6. Modificació de l'article 9, apartat 3

Es modifica l'article 9, apartat 3 de la Llei qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, que queda redactat de la manera següent:

“3. La sentència que revoca la que va declarar la incapacitació, o que la modifica de manera que n'amplia o en redueix el **grau** i els límits, no afecta l'eficàcia dels actes realitzats abans de la fermesa de la sentència **revocatòria** o **modificativa**.”.

MOTIVACIÓ

Parlar de “l'abast i els límits” de la incapacitació és redundant; en qualsevol cas i atenent a la redacció proposada per al apartat 1 de l'article 5 de la Llei [article 4 del Projecte], és més coherent i sembla més correcte referir-se al “**grau i els límits**” de la incapacitació, atès que, en efecte, el **grau d'incapacitat** també pot ser modificat i en la redacció actual del precepte no es contempla aquesta eventualitat.

D'altra banda, queda més clar el precepte si, en lloc d'al·ludir a la “**sentència posterior en el temps**”, es continua parlant, com estableix el text de la Llei 15/2004, de “**sentència revocatòria**”, a la qual caldrà afegir ara una referència a la sentència “**modificativa**”.

Article 7. Addició d'un apartat 3 a l'article 13

S'afegeix un apartat 3 a l'article 13 de la Llei qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, que queda redactat de la manera següent:

“3. En qualsevol cas, el recurs a mitjans de contenció física dels internats només es pot fer amb l'aprovació prèvia del metge que l'atén, i després d'haver efectuat una avaluació individual del pacient o, en el cas que no sigui possible, s'ha de posar en coneixement del metge que l'atén, de forma immediata i a l'efecte d'aprovació. La durada de la contenció ha de ser limitada en el temps i la seva prolongació eventual més enllà d'algunes hores requereix una nova avaluació mèdica del pacient. En tots els casos s'ha de fer constar per escrit l'hora de l'inici i el final de la mesura adoptada, les circumstàncies que hi han donat lloc, la identitat del metge que l'ha aprovat i del personal que l'ha executat i, si escau, la constatació de les lesions causades eventualment al pacient, al metge o al personal que hi ha intervingut.”

Esmena 8

De modificació

Grup Parlamentari Socialdemòcrata (7)

Es proposa modificar el redactat de l'article 7 amb el següent text:

“Article 7. Addició d'un apartat 3 a l'article 13

S'afegeix un apartat 3 a l'article 13 de la Llei qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, que queda redactat de la manera següent:

“3. En qualsevol cas, el recurs a mitjans de contenció física dels internats només es pot fer amb l'aprovació prèvia del metge que l'atén, i després d'haver efectuat una avaluació individual del pacient o, en el cas que no sigui possible, s'ha de posar en coneixement del metge que l'atén, de forma immediata i a l'efecte d'aprovació. La durada de la contenció ha de ser limitada en el temps i la seva prolongació eventual més enllà de **dues** hores requereix una nova avaluació mèdica del pacient. En tots els casos s'ha de fer constar per escrit l'hora de l'inici i el final de la mesura adoptada, les circumstàncies que hi han donat lloc, la identitat del metge que l'ha aprovat i del personal que l'ha executat i, si escau, la constatació de les lesions causades eventualment al pacient, al metge o al personal que hi ha intervingut.”.

MOTIVACIÓ

Com s'ha assenyalat repetidament, la indeterminació no és aconsellable en bona tècnica legislativa: convindria precisar el termini de temps a què es refereix l'expressió “**més enllà d'algunes hores**” del text originari del Projecte i, en aquest sentit, sembla que una contenció de durada superior a dues hores ja ha de requerir una nova avaluació mèdica del pacient.

Article 8. Modificació de l'article 24, lletra c)

Es modifica l'article 24, lletra c) de la Llei qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, que queda redactat de la manera següent:

“c) Les persones sotmeses a pàtria potestat prorrogada o rehabilitada, en els supòsits que preveuen els apartats 3 i 4 de l'article 2, quan s'extingeixi, llevat que escaigui la constitució d'una curatela.”

Article 9. Modificació de l'article 25

Es modifica l'article 25 de la Llei qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, que queda redactat de la manera següent:

“Article 25. *Titularitat del càrrec*

1. La tutela l'exerceix una o més persones físiques o una sola persona jurídica. En el cas que hi hagi més d'un tutor, tots actuen de forma mancomunada, llevat que s'estableixi expressament el contrari en la sentència que decreta la incapacitació.
2. S'han de nomenar els mateixos tutors per a tots els germans, llevat que per circumstàncies especials s'aconselli nomenar-ne de diversos.
3. La persona que promou el procés d'incapacitació pot sol·licitar el nomenament de tutors substituïts, en cas de vacança en la tutela. En el cas de cessament

del tutor, els tutors substituïts exerceixen la tutela fins que el batlle nomeni un nou tutor.”

Esmena 9

De modificació

Grup Parlamentari Socialdemòcrata (8)

Es proposa modificar el redactat de l'article 9 amb el següent text:

“Article 9. Modificació de l'article 25

Es modifica l'article 25 de la Llei qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, que queda redactat de la manera següent:

“Article 25. *Titularitat del càrrec*

1. La tutela l'exerceix una o més persones físiques o una sola persona jurídica. En el cas que hi hagi més d'un tutor, tots actuen de forma **conjunta**, llevat que s'estableixi expressament el contrari en la sentència que decreta la incapacitació. **Els desacords entre els tutors s'han de resoldre judicialment, sense recurs ulterior i amb l'audiència prèvia dels tutors i de la persona tutelada, si té prou coneixement i, en tot cas, si té més de catorze anys i es tracta de tutela d'un menor.**

2. S'han de nomenar els mateixos tutors per a tots els germans, llevat que per circumstàncies especials s'aconselli nomenar-ne de diversos.

3. La persona que promou el procés d'incapacitació pot sol·licitar el nomenament de tutors substituïts, en cas de vacança en la tutela. En el cas de cessament del tutor, els tutors substituïts exerceixen la tutela fins que el batlle nomeni un nou tutor.”.

MOTIVACIÓ

Atès que en l'Exposició de Motius, apartat vuitè, es destaca com a novetat la possibilitat de nomenar a una pluralitat de tutors i tot i que s'afirma que comporta més avantatges que inconvenients, cal ser cautelós amb la seva admissió i, en tot cas, regular-la acuradament. En aquest sentit, afirmar simplement que “**tots actuen de forma mancomunada**” com fa el text originari del Projecte no sembla suficient; donant per descomptat que aquesta expressió es refereix –i és preferible destacar-ho expressament– a la necessitat d'actuació **conjunta**, cal preveure, almenys, què succeeix quan no hi ha acord entre els tutors. Els desacords s'han de resoldre judicialment i s'ha de donar audiència als tutors i a la persona tutelada, si té prou coneixement; si es tracta de tutela d'un menor se li ha de donar audiència si té més de catorze anys, que és l'edat que es pren en consideració en altres preceptes de la Llei (cf., per exemple, articles 37 i 39).

Article 10. Modificació de l'article 31, apartats 1 i 4

Es modifiquen els apartats 1 i 4 de l'article 31 de la Llei qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, que queden redactats de la manera següent:

"1. A petició de la persona que nomena un tutor en previsió d'una futura declaració judicial d'incapacitació, dels pares que en nomenen un per als seus fills menors d'edat per al cas que s'hagi de constituir una tutela, de dos parents en línia recta descendent o ascendent majors d'edat, o d'un d'ells i el consort o la persona que ha format una unió estable de parella amb la persona incapacitada, l'organisme jurisdiccional pot autoritzar la constitució d'un consell de tutela per gestionar una empresa familiar de la qual forma part la persona tutelada, amb la facultat que nomeni un tutor i que en controla la gestió."

"4. L'organisme jurisdiccional, a instàncies del Ministeri Fiscal o de les persones indicades en l'apartat 1 d'aquest article, pot decretar l'extinció del consell de tutela si l'interès de la persona tutelada ho exigeix o si els seus membres no compleixen de forma correcta les funcions pròpies del càrrec."

Esmena 10**De modificació**

Grup Parlamentari Socialdemòcrata (9)

Es proposa modificar el redactat de l'article 10 amb el següent text:

"Article 10. Modificació de l'article 31, apartats 1 i 4

Es modifiquen els apartats 1 i 4 de l'article 31 de la Llei qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, que queden redactats de la manera següent:

"1. A petició de la persona que nomena un tutor en previsió d'una futura declaració judicial d'incapacitació, dels pares que en nomenen un per als seus fills menors d'edat per al cas que s'hagi de constituir una tutela, de dos parents en línia recta descendent o ascendent majors d'edat, o d'un d'ells i el consort o la persona que ha format una unió estable de parella amb la persona incapacitada, l'organisme jurisdiccional pot autoritzar la constitució d'un consell de tutela per gestionar una empresa familiar de la qual forma part la persona tutelada, amb la facultat que nomeni un tutor i que en controla la gestió."

"4. L'organisme jurisdiccional, a instàncies del Ministeri Fiscal o de les persones indicades en l'apartat 1 d'aquest article, llevat de la persona que nomena un tutor en previsió d'una futura declaració judicial d'incapacitació, pot decretar l'extinció del consell de tutela si l'interès de la

persona tutelada ho exigeix o si els seus membres no compleixen de forma correcta les funcions pròpies del càrrec."."

MOTIVACIÓ

La referència a les "persones indicades en l'apartat 1 d'aquest article" no pot incloure a "la persona que nomena un tutor en previsió d'una futura declaració judicial d'incapacitació", en estar ella mateixa incapacitada.

Article 11. Modificació de l'article 33

Es modifica l'article 33 de la Llei qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, que queda redactat de la manera següent:

"Article 33. *Nomenament*

1. La tutela es constitueix per sentència recaiguda en el procés d'incapacitació.
2. El batlle dona possessió del càrrec a la persona que ha d'exercir la tutela en el tràmit d'execució de sentència.
3. Si el tutor cessa en les seves funcions, el nomenament d'un nou tutor s'ha d'efectuar en el tràmit d'execució de sentència."

Esmena 11**De modificació**

Grup Parlamentari Socialdemòcrata (10)

Es proposa modificar el redactat de l'article 11 amb el següent text:

"Article 11. Modificació de l'article 33

Es modifica l'article 33 de la Llei qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, que queda redactat de la manera següent:

"Article 33. *Nomenament*

1. La tutela es constitueix per sentència recaiguda en el procés d'incapacitació.
2. El batlle dona possessió del càrrec a la persona que ha d'exercir la tutela en el tràmit d'execució de sentència.
3. Si el tutor **originàriament nomenat** cessa en les seves funcions, el nomenament d'un nou tutor s'ha d'efectuar **també** en el **mateix** tràmit d'execució de sentència."."

MOTIVACIÓ

Convé aclarir el supòsit de fet al que es refereix el precepte, ja que, per més que s'expliqui en l'Exposició de Motius [apartat cinquè], aquesta no té valor normatiu. Per això, s'especifica, d'una banda, que el tutor que "cessa en les seves funcions" és el tutor "**originàriament nomenat**" i, d'altra banda, que el nomenament del nou

tutor s'ha d'efectuar “també” en el “mateix” tràmit d'execució de sentència a què es refereix l'apartat 2, és a dir, el d'execució de la sentència d'incapacitació.

Article 12. Modificació de l'article 42, apartat 1, lletra c)

Es modifica l'article 42, apartat 1, lletra c) de la Llei qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, que queda redactat de la manera següent:

“c) Prendre diners en préstec o deixar diners a crèdit en nom de la persona tutelada.”

Article 13. Modificació de l'article 57, apartat 2, lletra b)

Es modifica l'article 57, apartat 2, lletra b) de la Llei qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, que queda redactat de la manera següent:

“b) Per prendre diners en préstec o deixar diners a crèdit.”

Article 14. Modificació de l'article 65, apartat 1

Es modifica l'article 65, apartat 1 de la Llei qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, que queda redactat de la manera següent:

“1. Les institucions protectores de les persones mancades de capacitat d'autogovern es regulen per la Llei nacional de la persona incapacitada. Tanmateix, si no s'acredita la Llei nacional de la persona incapacitada, s'aplica la Llei andorrana.”

Disposició transitòria

Les normes de procediment que preveu aquesta Llei seran d'aplicació als processos que s'iniciïn a partir de la data que entri en vigor.

Esmena 12

De modificació

Grup Parlamentari Demòcrata (1)

Es proposa modificar la disposició transitòria que queda redactada de la següent manera:

“Les normes de procediment que preveu aquesta Llei seran d'aplicació als processos que s'iniciïn a partir de la data que entri en vigor.

Sense perjudici de l'anterior, qui hagi instat un procediment en el moment d'entrar en vigor la present Llei podrà iniciar en el termini de sis mesos un nou procediment quedant exonerat del pagament de les taxes judicials.”

Disposició final primera

S'habilita el Govern perquè en el termini màxim d'un mes a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta Llei publiqui en el *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* el text de la Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes

tutelars que inclogui les modificacions introduïdes en aquesta Llei.

Esmena 13

De modificació

Grup Parlamentari Demòcrata (2)

Es proposa modificar la disposició final primera que queda redactada de la següent manera:

“S'encomana al Govern que, en el termini màxim d'un mes des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, publiqui al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* el text de la Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars que inclogui les modificacions introduïdes en aquesta Llei.”

Disposició final segona

Aquesta Llei entrarà en vigor al cap de quinze dies de ser publicada al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Carles Enseñat Reig

Informe de la Comissió Legislativa d'Interior relatiu al Projecte de llei de modificació de la Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars

La Comissió Legislativa d'Interior ha examinat, en el decurs de les reunions celebrades els dies 4 i 11 de desembre, l'informe del ponent relatiu al Projecte de llei de modificació de la Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, d'acord amb els articles 98 i 99 del Reglament del Consell General, del qual se'n desprèn el següent:

Esmenes aprovades per unanimitat:

Esmena 1 (*Grup Parlamentari Socialdemòcrata*) de modificació a l'exposició de motius.

Esmena 5 (*Grup Parlamentari Socialdemòcrata*) de modificació a l'article 4.

Esmena 7 (*Grup Parlamentari Socialdemòcrata*) de modificació a l'article 6.

Esmena 8 (*Grup Parlamentari Socialdemòcrata*) de modificació a l'article 7.

Esmena 12 (*Grup Parlamentari Demòcrata*) de modificació a la disposició transitòria.

Esmena 13 (*Grup Parlamentari Demòcrata*) de modificació a la disposició final primera.

Esmenes no aprovades:

Esmena 2 (*Grup Mixt*) de modificació a l'article 1.

Esmena 10 (*Grup Parlamentari Socialdemòcrata*) de modificació a l'article 10.